

בקבוק? טראח-טראח!

הקמנו כוח שכל מטרתו היתה למנוע את המצב שאותו הוא מהלל עכשיו

מיסבאה שקוראים

לה "פינק"

קלוד לאנצמן נחל הצלחה לא-נורמלית. הוא עשה דבר שלא ייעשה: סרט בן שמונה שעות על השואה. סרט שאין בו אף סצנה אחת של אכזריות, אלא רק עריות של מי שנשארו בחיים: אנשי ס"ס, פקידים וקצינים גרמניים, שכנים פולניים, ועוד ועוד. הכל גמרו עליו את ההלל. הנשיא פראנסואה מיטראן בא כבודו ובעצמו להצגת הבכורה.

ממשלת פולין החליטה להקריין את הסרט בטלוויזיה הממלכתית ובכתיבה קולנוע. עדנה פיינר סיפרה לי שעכשיו נחל הסרט הצלחה גדולה בפסטיבל לונדון, וגם לאנצמן היה שם והצלחה.

אני שמח. כי היה לי חלק מסויים בחייו של קלוד לאנצמן. אילו היה דמון ראיון כותב את הסיפור, הוא היה נראה בערך כך:

ערב אחד אני יושב בירושלם לים במיסבאה שקוראים לה פינק, כאשר נפתחת הדלת ומי

לאנצמן

נכנס אם לא ירדתי קלוד לאנצמן. אני רואה שידיתי קלוד לאנצמן, מסתכל אנה ואנה, כאילו הוא מחפש משהו, ואני מבין שהוא מחפש משהו שהוא יכול להצטרף לשולחן שלו מפני שהוא בורר, אז אני מומין אותו לשולחן שלי ומציג לו את אנגליקה. אנגליקה היא הסיבה שאני יושב בערב זה במיסבאה שקוראים לה פינק. כי אנגליקה אוהבת נורא את פינק, ועוד יותר היא אוהבת את האומצה שקוראים לה קורדון-בלו, והיא מוכנה למסור את נפשה בשביל אומצה כזאת אצל פינק.

אנגליקה זאת היא יפהפיה דרמאטית וגם טיפוס לא-נורמלי מכל הבחינות. אבא שלה אציל פרוסי ואמא שלה יהודיה, אז אבא מתגרש מאמא כאשר הנאצים עולים לשלטון, ואמא של אנגליקה לוקחת אותה לבלגיה, ושם הן מבלות את המלחמה. ואחרי המלחמה אנגליקה חוזרת לגרמניה, ומתחתנת עם מישו ומתגרשת, וכותבת ספרים רבי-מכר על חייה, ובאה לארץ עם צוות טלוויזיה גרמני, וכך אני פוגש אותה באילת בימי מלחמת סיני ושם עליה עין.

אחרי איוה זמן אני נוסע לגרמניה ומחליט לעשות חגיגת ביניים במינכן, כי שם שוכנת חנה מרון בבית-חולים, אחרי שהיא נפצעת בפיגוע, וזה ערב פסח, אז אני חושב שזה נחמד להביא לחנה מרון מצות ויין מארץ-ישראל, ואחרי הביקור נשאר לי זמן, אז אני זוכר שאנגליקה גרה במינכן ומטלפן לה ובא אליה לביקור. ובזמן הביקור מצלצל הטלפון אצל אנגליקה, ואיש גרמני מדבר איתה, וכאשר הוא שומע שיש אצלך אורח הוא בא לדירה שלה כמו טיל. האיש הזה הוא אדריכל מפורסם, ואציל אמיתי, ובעל שם-מישפחה הנכבד בספריה-היסטוריה של הגרמנים, והוא מתנהג כמו גבר קנאי וגם מאור, וזאת הסיבה לכך שאני אומר יפה שלום וממשיך בדרכי לברלין.

אחרי כמה זמן מודיעה לי אנגליקה שהיא מתחתנת עם הגבר ההוא. וכאשר אני שואל אותה מדוע היא מתחתנת עם איש מגעיל, היא אומרת שהוא עושה לה את המוות, והיא לא סובלת אותו, אז היא מתחתנת איתו מפני שזוהי הדרך היחידה להיפטר ממנו. ואחרי כמה חודשים או שנים היא באה לארץ ומספרת שהיא התגרשה ושוה עלה לה המון כסף, ועכשיו היא כאן בירושלים פנויה ומאושרת.

אז מפני שהיא מאושרת אני לוקח אותה בערב למיסבאה שקוראים לה פינק, ושם מכיר אותה לאנצמן הנ"ל.

לאנצמן זה הוא גם כן טיפוס לא-נורמלי מכל הבחינות. כשאני מכיר אותו בפאריס הוא המוכר של ז'אן-פול סארטר, והמאהב של סימון דה-בובואר, והבעל של שחקנית ידועה, והוא נמצא בחברה של אינטלקטואלים ושמהלכים ויהודים שכולם אוהבים את כולם עד שפורצת מלחמת ששת-הימים, ואז כולם שונאים את כולם ואף אחד אינו מרבר עם אף אחד, מפני שאלה בעד ישראל ואלה נגד ישראל, ואת קלוד לאנצמן שונאים הכי-הרבה מפני שלפני המלחמה הוא קם ומכריז שהוא מוכן לתת יד לאימפריאליזם הכריזמטיות כדי להציל את ישראל.

אז קלוד לאנצמן נכנס למיסבאה הזוכרת למעלה ומכיר את אנגליקה ואחרי חמש דקות אנגליקה קמה והולכת לשרותים וקלוד לאנצמן פונה אליי ונושם נשימה עמוקה-עמוקה ואומר: "וואו, איזו גרמניה!"

אז קלוד לאנצמן, שהוא ציוני גדול ומלא סיפורים על השואה, שונא את הגרמנים, אבל הוא לא שונא את הגרמניות, בייחוד שהן יפהפיות דרמאטיות, ותוך חורש או חודשים אני שומע שאנגליקה נוסעת לפאריס ושם הם מתחתנים ומאז הם חיים שם באושר, ופעם אנגליקה באה לארץ ופעם קלוד לאנצמן בא לארץ ופעם שניים ביחד באים לארץ.

אז קלוד עושה סרט ארוך מאוד ומצלח, ואחרי-כך הוא עושה סרט עוד יותר ארוך ומצלח עוד יותר, ועכשיו הוא עושה את הסרט הכי-ארוך ומצלח עוד יותר, והוא רק מצטער שהסרט לוקח רק שמונה שעות, מפני שהיה לו חומר לעשרים שעות.

ומכיוון שאני בלי כוונה השרכן שלו, אני שמח בשימחתי, אבל מאז אני לא לוקח שום חתיכה למיסבאה שקוראים לה פינק.

שני העמים גם בשנות ה-20, כאשר גורשו המוני יונים מתורכיה באיצטלה של "חילופי-אוכלוסין".

בימינו אנו רואים את אותה התופעה בלבנון. כל עדה בה מבקשת לכונן מיני-מדינה משלה, ולגרש מתוכה את בני העדות האחרות. הדרושים גירשו את הנוצרים מכפרי השוף, המוסלמים גירשו את הנוצרים מאזור צידון, השיעים מנסים לגרש את הפלסטינים ממערב-בכירות. מהמיני-מדינה הנוצרית גורשו מוזמן כל האחרים.

אפשר להתווכח על המוסריות של תהליך זה, וגם על כתונתם של המנצחים. המונעים את שיבת המגורשים. אך אין שום טעם להסתיר את המאורעות עצמם — ובוודאי לא 37 שנים אחרי שקרו. ממילא אין הרבה אנשים סבירים בעולם — מלבד הציונים עצמם — המקבלים כיום את הגירסה הישראלית הרישמית.

האיש שלחץ את היד

אחד מאורחי-הכבוד בכינוסי-היסוד של של"י, ב-1977, היה הסופר א"ב יהושע. בתום הכינוס הוא ניגש אליי, לחץ את ידי בחמימות ואמר לי בפאתוס רב: "עשית מעשה גדול! הסכמתך להסתיר את המאורעות עצמם — ובוודאי לא 37 שנים אחרי שקרו. ממילא אין הרבה אנשים סבירים בעולם — מלבד הציונים עצמם — המקבלים כיום את הגירסה הישראלית הרישמית."

המילים נחרתו בו-כרוני, כי א"ב יהושע נעלם מן הזירה כבר למחרת יום הבחירות. הוא לא הושיט לשל"י את העזרה הקטנה ביותר. אלה שהאיצו כי להתייצב בראש התנועה נטשו אותו!

התלונן אליאב. כעבור זמן קצר פירסם יהושע הודעת-תמיכה נלהבת במפלגת-העבודה.

לכן לא הופתעתי כאשר קראתי השבוע מאמר שכתב א"ב יהושע בכתב-עת של מיפלגת-העבודה. גם לא הופתעתי מתמיכתו הנלהבת בממשלת-האחדות-הלאומית. הרי הוא היה אחד מארבעת הסופרים — עמוס עוז, חיים גורי ויוהר סמילנסקי היו האחרים — שקראו להקמת הממשלה הזאת, ושפילסו את ררכו של שימרון פרס להגשמת משאת-נפשו.

בכל זאת יש כמה הפתעות במאמרו של יהושע. למשל: הוא מתלהב ללא-סייג מתפיסותיה של הממשלה בשנה הראשונה לקיומה. השינוק המחולט של תהליך-השלום, והתחלת ההכנות הפוליטיות למלחמה הבאה, אינם מפריעים לו. גם לא מה שקורה בנשטחים הכבושים. הוא פשוט מתעלם מקטנותו.

הוא מתפעל מהצלחתו של שימרון פרס להרגיע את הרוחות בזירה הפוליטית, ולמנוע קיטוב בין פאשיסטים ותומכיהם-ה"ש" — ניסוח שהומצא עלידי מילוא.

גם גילה גם את הצד החיובי של הליכוד. הוא מודה שפעם שגא את הליכוד, אך שינאה זו פגה עכשיו. הוא רואה בליכוד שינוי לטובה.

מעניינים ביותר גילוייו על הצעדים שקדמו לפירסום הודעת ארבעת-הסופרים למען הקמת ממשלת-האחדות. למשל: שולמית אלזני אמרה או לעמוס עוז שאין היא מוציאה מכלל האפשרות שמיפלגתה ("ר"ץ) תצטרף לממד.

שלה חזק. עוד יותר מעניין: יוסי שריד הפתח בארבעת הד סופרים לפרסם את הודעתם.

רק אחרי שמפ"ם סירבה להצטרף לממשלה זו, נרתעה גם ר"ץ, ויוסי שריד ראה את עצמו נאלץ לנטוש את מיפלגת-העבודה ול"ה הצטרף לר"ץ. יהושע משוכנע ששריד "מטערע כעת על שגיאה זו". הוא גם משוכנע כי מפ"ם תחזור לחיק מיפלגת-העבודה לפני הבחירות הבאות.

א"ב יהושע זכאי לרעיונותיו בהחלט. ואין לדרוש מסופר שהיה לו מוח פוליטי מאורגן. מותר לו לחיות במציאות דמיונית — הרי יצירתם של עולמות כאלה היא מיקצועו. אך בכל זאת מנקרת במוחי השאלה: מדוע לחץ את ידי בפאתוס כה רב כאשר

יהושע

חייל עמד ליד המטה הארצי של מישטרת-ישראל, בלב השכונות היהודיות במזרח ירושלים. היה נרמה לו שזורים בקבוק מאוטובוס ערבי נוסע. הוא ירה באוטובוס ופצע ארבעה איש ואשה. שילטונות צה"ל הודיעו שהחייל נהג כשורה. תחילה זה ריכא אותי. זה נראה כסימן נוסף לשקיעתנו בתהום האנארכיה הגיונית הרצחנית. ואז תפסתי שטעיתי.

נהפוך הוא. המעשה כולו מעיד על אהבת ארץ-ישראל היפה. כמה פעמים ראיתי אני שזורים בקבוק מבעד לחלון המכונית שלפניי. והייתי מוכן לירות בנוסעיה!

הנה, החייל האמיץ הזה, בחסות מפקדיו, שתבוא עליהם הברכה, החליט לעשות משהו. לא עוד עריונות של ניילונים בשולי הכבישים הבינעירוניים. לא עוד מיובלה כל-ארצית.

בקבוק עץ מחלון של מכונית נוסעת? טראח-טראח-טראח! נייר של טאנדיי? טראח-טראח! קליפות תפוזים? טראח!

פחית של בירה? עיתון? קופסת סיגריות ריקה? טראח-טראח טראח!

אין כאן מקום לשום אפליה. יהודים וערבים. מערביים ומיד רחיים. גברים ונשים. טראח-טראח-טראח!

לכל אדם בארץ הזאת יש נשק. יהודי וערבי. שפוי ומטורף. זקן ונער. כל אחד יהיה פקח על נקיון ארצנו. טראח-טראח-טראח! ויהי מחננו טהור!

לפתוח את הארכיונים!

לפני כמה שבועות התגלה בכינוס של ארכיברם, שעדיין מוטלת חובת המודיות על מיסמכים מימי מלחמת-העצמאות, הנוגעים למאורעות אשר הביאו לפינוי מאות אלפי פלסטינים מן השטח שנכבש אז בידי צה"ל.

הממשלה מסרבת להתיר גם לחוקרים מיקצועיים לגשת אל המיסמכים האלה, השמורים בארכיונים הסודיים. לשם כך הופעלו סמכויות מיוחדות, שמטרתן היא למנוע פירסום של מיסמכים העלולים לפגוע בביטחון המדינה ובאינטרסים ממלכתיים חיוניים.

המשמעות של איסור זה ברורה לגמרי. מזה 37 שנים נטוש ויכוח מר בין התעמולה הישראלית והתעמולה הערבית על התהוותה של בעיית-הפלסטים. ישראל

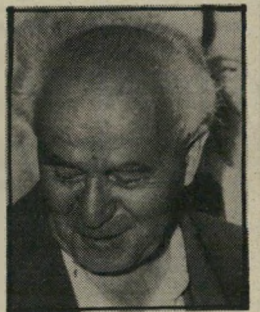
טוענת כי הערבים ברחו מן הארץ מרצונם החופשי, על פי קריאת מנהיגיהם. הערבים טוענים כי האנשים האלה גורשו בכוח-הזרוע. כל ויכוח הגיוני על נושא זה מת מוזמן. שני הצדדים התחפרו בעמדותיהם, שהפכו עניין שבאמונה. כאשר נתקל ציוני אמריקאי בשכנו, שהוא חסיד העניין הפלסטיני, מתלקח ויכוח זה מייד, ושני הצדדים חוזרים כפעם המיליון-דאחד על אותן הסיסמות הישנות-נשנות.

כאשר מונעת ממשלת-ישראל את הגישה למיסמכים, השופ כיס אור על האירועים שהיו — פרוטוקולים של המוסדות הציוניים ומיפקדות ההגנה, הממשלה ומטות צה"ל — אפשר להסיק מכך רק שאין במיסמכים האלה כדי לאמת את הגירסה הישראלית. סביר להניח שהם מחזקים את הגירסה הערבית.

הייתי עדי-ראיה לכמה וכמה מן האירועים האלה, אשר יצרו את בעיית-הפלסטים. כתבתי על כך פרק בספרי מלחמת היום

השבועי אחרי שתיארת את המאורעות עצמם בספרי הצד השני של המטבע. בקצורם של דברים: בשלב הראשון של המלחמה ברחו הערבים לא פעם בניגוד לרצון היהודים — ובחלק השני של המלחמה —

מחודש מאי 1948 והלאה — מדיניות מגובשת של דויד בן גוריון לגירוש הערבים מכל שטח שנכבש עלידינו. אך ברוב המיקרים קרו הדברים בלי קשר לזה ולזה — הערבים ברחו מפני שמצאו את עצמם באיזור קרבות. כל אוכלוסיה נורמלית

בן-גוריון

נוהגת כך. הם לא ברחו מן הארץ, אלא מכפר אחד לכפר הסמוך, מעיירה לעיירה, כאשר הקרבות רודפים אחריהם — ובאחד הימים מצאו שנוצר גבול חדש, החוצה בינם ובין בתיהם.

אלו היתה את מלחמת נורמלית, היו כל הפליטים חוזרים לבתיהם למחרת-היום — הערבים ליפו ולחיפה, היהודים לעיר העתיקה ולגוש-עציון. מדוע זה לא קרה?

אני מציע להיסטוריונים מונח חדש: "מלחמת-חלוקה". זוהי מלחמה בין שתי אוכלוסיות (לאומים, עדות וכו') הלוחמות על אותה הארץ. כשהמגמה של כל אחת מהן היא לתפוס חלק גדול ככל האפשר של ארץ-המריבה, ולהקים בה מדינה הומוגנית משלה.

במלחמה כזאת, גירוש האוכלוסיה היריבה הוא אחת ממטרות המלחמה. הצד המנצח אינו מוכן להחזיר את המגורשים — אלא אם כן הוא נאלץ לעשות זאת תחת לחץ חיצוני כבד.

מלחמת תש"ח קרויה אצלנו בשמות שונים — מלחמת העצמאות, מלחמת-השיחרור או מלחמת-הקוממיות. כפי שרוד בן-גוריון התעקש לקרוא לה. אך שמה הנכון הוא מלחמת-החלוקה, כי כוונת היהודים היתה להביא לחלוקת הארץ, וכוונת הערבים היתה למנוע זאת.

בתור שכזאת, לא היתה זאת מלחמה יחידה-במינה. מלחמת-קפריסין היתה מלחמת-חלוקה מובהקת, וכעיקבותיה גורשו היוונים מבתיהם באיזור התורכי, והתורכים מן האיזור היווני.

המגורשים נשארו פליטים עד עצם היום הזה. (כך קרה לאותם